

GRONDBANK

Gewaarborgd grondverzet

**PROCEDURE PERIODIEKE MELDINGEN
VOOR AFVOER VAN GRONDBRIJ**

IHKV ARTIKEL 171/1§3 VAN VLAREBO

1. Context en toepassingsgebied

Deze methodologie werd opgesteld door Grondbank vzw, naar aanleiding van een reeks van overlegmomenten met verschillende stakeholders die te maken krijgen met grondbrij:

- De beroepsorganisaties die bedrijven uit de voedingsnijverheid vertegenwoordigen: FEVIA, Belgapom en Vegebe.
- De Boerenbond

De doelstelling van deze methodologie is om een pragmatische oplossing aan te bieden voor de nieuwe meldingsplicht die vanaf 1 april 2019 van toepassing is op grondbrij, die vrijkomt bij het reinigen van land- en tuinbouwgewassen.

Deze methodologie is gericht naar land- en tuinbouwbedrijven, voedingsverwerkende bedrijven, alsook hun beroepsorganisaties.

2. Wettelijk kader

Grondbrij is bodemmateriaal afkomstig van het triëren en het wassen van gewassen uit de volle grond. Het is de aanhangende bodem die vrijkomt bij het behandelen van gewassen na de oogst. Afhankelijk van de oogstomstandigheden en de gehanteerde scheidingstechnieken komt grondbrij vrij als droge of natte stromen. Aangezien grondbrij uit de bodem afkomstig is, wordt deze materiaalstroom ook als bodemmateriaal beschouwd.

Grondbrij ontstaat pas in de inrichting waar de gewassen behandeld worden. Er gelden dus geen verplichtingen bij de landbouwer op de plaats van herkomst voor het transport van de gewassen naar een inrichting.

Dit reinigen kan gebeuren bij:

- Het voedingsverwerkende bedrijf;
- Het landbouwbedrijf zelf, voorafgaandelijk aan de levering van de gewassen aan de voedingsverwerkende bedrijven.

Vele voedingsverwerkende bedrijven hanteren een 'terugname-systeem' waarbij de leveranciers geregeld grondbrij in retour meennemen en naar de akkers van één of meer van de landbouwers terugvoeren. In de meeste gevallen zijn het de landbouwers zelf die deze retourvrachten uitvoeren, maar het kan ook gebeuren door zogenaamde 'makelaars'. De grondbrij die wordt teruggenomen komt in principe opnieuw terecht op de akkers van de verschillende leveranciers.

Landbouwers die de gewassen zelf reinigen vervoeren de vrijgekomen grondbrij meestal integraal naar hun eigen akkers.

VLAREBO

Vanaf 1 april 2019 wordt het gebruik van grondbrij geregeld via de bepalingen van hoofdstuk XIII van het VLAREBO (Vlaams Reglement inzake Bodemsanering en Bodembescherming). Voordien werd Grondbrij beschouwd als een afvalstof en werd het gebruik ervan geregeld door de bepalingen van het VLAREMA (Vlaams Reglement voor het duurzaam beheer van materiaalstromen en afvalstoffen).

Het gebruik van grondbrij moet daarom conform de bepalingen van hoofdstuk XIII (de grondverzetregeling) gebeuren. Dit impliceert o.m. dat de traceerbaarheidsprocedure dient gerespecteerd te worden.

Geen technisch verslag verplicht

Grondbrij blijft vrijgesteld van de verplichting voor de opmaak van een technisch verslag. Afwijkend ten aanzien van andere bodemmaterialen is er ook geen verplichting tot opmaak van een technisch verslag wanneer de grondbrij wordt samengevoegd tot een volume van meer dan 250m³.

De reden voor deze vrijstelling van de opmaak van een technische verslag : op de inrichtingen waar grondbrij vrijkomt nemen de landbouwers opnieuw bodem (aarde) mee. Dit is een continu proces waarbij de stelselmatige analyse van de bodem vertragend zou werken, terwijl de kans op het vaststellen van bodemverontreiniging beperkt is.

Meldingsplicht - Speciale regeling voor grondbrij

Voor het transport van grondbrij dient er te worden voldaan aan de meldingsplicht conform art. 173/1. Elk transport – met voertuigcombinaties van meer dan 3,5 ton - van grondbrij moet voorafgaandelijk worden gemeld aan een erkende bodembeheerorganisatie. Voor de georganiseerde regelmatige afvoer van grondbrij stelt art. 173/1 §3 echter ook dat de melding gedaan kan worden in de vorm van een onderlinge overeenkomst met de erkende bodembeheerorganisatie.

Handhaving

Deze meldingsplicht kadert in een verscherpte handhaving. Bij een wegcontrole of een controle op bvb. een bestemming waar bodemmaterialen worden aangevoerd, kan de politie of milieuambtenaar contact opnemen met de erkende bodembeheerorganisatie. Aan de hand van het meldingsnummer dat op het vrachtdocument is vermeld, kan dan worden nagegaan of de regels correct werden gevolgd.

3. Principes

De methodologie voor de periodieke melding werd op maat van de land- en tuinbouwbedrijven en voedingsverwerkende bedrijven uitgewerkt en is gericht op (1) eenvoud en (2) handhaafbaarheid.

(1) Eenvoud: de periodieke melding kan gebeuren via de **Grondbank Community** zonder overbodige administratieve rompslomp.

(2) Handhaving: bij wegcontroles of controles op de bestemming moet de toezichhoudende overheid op eenvoudige manier kunnen controleren dat het transport kadert in een specifieke melding. Dit kan via het opzetten van een communicatiekanaal tussen de erkende bodembeheerorganisatie en:

- Beroepsorganisaties* die de voedingsverwerkende bedrijven vertegenwoordigen; of
- rechtstreeks met het individueel voedingsverwerkend bedrijf; of
- het land- of tuinbouwbedrijf die zelf instaat voor de reiniging van de gewassen

Dit laat toe om gegevens over transporten op te vragen bij deze organisaties of individuele bedrijven;

De erkende bodembeheerorganisatie kan deze info verifiëren en aan de toezichhoudende overheid/politiediensten communiceren, die vervolgens kan nagaan of verdere stappen naar de vervoerder toe nodig zijn.

Op deze manier wordt er ook voldaan aan de verplichte aanmelding van de vervoerders.

* de beroepsfederaties kunnen de meldingsplicht van hun individuele leden en hun leveranciers overnemen. Op die wijze ontlasten zij de leden en vermijden ze dat deze individueel dienen aan te sluiten bij de erkende bodembeheerorganisatie. Tegelijkertijd wordt er ook voldaan aan de verplichte registratie van de vervoerders.

4. Overeenkomst met Grondbank

De **beroepsorganisatie**, het **voedingsverwerkende bedrijf** of het **landbouwbedrijf** kunnen een **overeenkomst** afsluiten met de Grondbank om deze periodieke meldingen uit te voeren – en dit via Grondbank Community, de online applicatie van Grondbank.

Methodologie voor voedingsverwerkende bedrijf of landbouwbedrijf

- Vervoerders/landbouwers
 - Voedingsverwerkend bedrijf geeft lijst van de gebruikelijke vervoerders/ leveranciers (die grondbrij in retour meenemen)
 - landbouwbedrijf vermeldt zijn landbouwnummer
- Voor elke periode van 3, 6 maand tot 1 jaar doet zij een **gebundelde melding** voor de afvoer van de grondbrij naar de landbouwakkers.
- Bij elke melding wordt de plaats van vertrek opgegeven (= plaats waar de grondbrij vrijkomt bij het reinigen van de gewassen).
- Elke melding krijgt een **uniek nummer**. Een vrachtdocument kan worden gedownload.
- Zij verbindt er zich toe dat het unieke meldingsnummer telkens wordt vermeldt op elk **transportdocument**. Daarnaast worden ook de contactgegevens van de Grondbank vermeld.
De transporteur vult de rest van de gegevens aan : o.a. datum, adres eindbestemming, geschat volume op het vrachtdocument;
- Zij houdt een **register** bij van alle transporten, met vermelding van o.a. de datum van afvoer, de herkomst en bestemming, de naam van de vervoerder,...
- De Grondbank krijgt op eenvoudig verzoek inzage in dit register (het register wordt minstens 5 jaar bijgehouden). Het volstaat
- Na afloop van de periode, geeft de landbouwer of het voedingsverwerkend bedrijf het **totaal afgevoerde volume** in die periode door aan de Grondbank. Dit gebeurt via de 'eindverklaring' die gekoppeld is aan de eerder uitgevoerde melding (terug te vinden via de meldingsreferentie). Vervolgens doet zij een nieuwe melding (per lid) voor de volgende periode.

Methodologie beroepsorganisatie :

Indien de meldingsplicht zal worden verzorgd door een beroepsorganisatie, is het volgende vereist:

- De beroepsorganisatie bezorgt de volgende informatie aan de Grondbank:
 - Lijst van de contactpersonen per lid (waar de grondbrij vrijkomt);
 - Lijst van de gebruikelijke vervoerders (die grondbrij in retour meenemen) ihkv de registratieplicht
- Voor elke periode van 3, 6 maand tot 1 jaar doet zij een **gebundelde melding** en dit per lid - een melding via het online platform van Grondbank.
- Elke melding krijgt een **uniek nummer**;
- De beroepsorganisatie maakt het unieke nummer van de melding over aan het respectievelijke lid;
- Bij afhaling van grondbrij (retourvracht) zorgt elk lid er voor dat de referentienummer van hun melding op het vrachtdocument wordt vermeld. Daarnaast worden ook de contactgegevens

van de Grondbank vermeld. De transporteur vult de rest van de gegevens aan: o.a. datum, adres eindbestemming, geschat volume op het vrachtdocument;

- Elk lid houdt een **register** bij van alle transporten, met vermelding van o.a. de datum van afvoer, de herkomst en bestemming, de naam van de vervoerder,...
- De Grondbank krijgt op eenvoudig verzoek inzage in dit register (het register wordt minstens 5 jaar bijgehouden);
- Na afloop van de periode, geeft de beroepsfederatie het **totaal afgevoerde volume per lid** door aan de Grondbank. Dit gebeurt via de 'eindverklaring' die gekoppeld is aan de eerder uitgevoerde melding (terug te vinden via de meldingsreferentie). Vervolgens doet zij een nieuwe melding (per lid) voor de volgende periode.

In geval van controle:

- Wanneer een transporteur (bvb landbouwer) wordt tegengehouden op de baan, kan de politie/toezichthoudende overheid contact opnemen met de Grondbank en het meldingsnummer opgeven
- Grondbank neemt vervolgens contact op met het betreffende voedingsverwerkende bedrijf of landbouwbedrijf en gaat na of de gecontroleerde transporteur die dag effectief is langs geweest voor het ophalen van grondbrij (elke afvoer van grondbrij is per definitie gekoppeld aan een levering van gewassen). Deze informatie wordt overgemaakt aan de politie/toezichthoudende overheid

Op deze manier is de politie/toezichthoudende overheid in staat om na te gaan of er sprake is van misbruik van het meldingsnummer.

5. Belangrijke opmerkingen

Andere gewesten

Sporadisch wordt er ook grondbrij naar Wallonië afgevoerd, maar dat is doorgaans een klein aandeel (en afhankelijk van de ligging van het bedrijf). Dit wordt voorlopig niet meegenomen in deze procedure. We merken op dat gewestoverschrijdend transport van grond ok na 1 april onder de bepalingen van de afvalstoffenwetgeving valt. Het gebruik van een identificatiebon is verplicht.

Grote stocks

Sommige bedrijven zitten met grote stocks grondbrij, omdat ze nooit retourvrachten hebben gebruikt voor herverdeling naar de akkers. Om deze grote stocks weg te werken, wordt de opmaak van een technisch verslag wel aangeraden.

Afvoer door aannemers

Soms wordt voor de afvoer van grondbrij beroep gedaan op aannemers, los van de landbouwers/leveranciers die grondbrij in retour meenemen. Aangezien in dat geval de bestemming doorgaans niet dezelfde is en door die aannemer zelf wordt gezocht. Dient deze aannemer zelf een melding bij een erkende bodembeheerorganisatie te doen.

6. Contact

Vragen over deze methodiek ?

Neem gerust contact op met Grondbank : grondbank@grondbank.be – tel 02/545 58 48